

F**KIN'
PROBLEMS

Design

Pieter Desmet is hoogleraar Positive Design aan de TU Delft. Met collega's en studenten van het Delft Institute of Positive Design exploreert hij hoe ontwerpers een positieve bijdrage kunnen leveren aan het welzijn van individuen en gemeenschappen. In zijn terugkerende rubriek beschrijft hij inspirerende welzijn-gedreven producten die zijn ontworpen door studenten Industrieel Ontwerpen.

Hangjongeren van Rotterdam-Zuid ontdekken hun unieke talenten

Ambassade van de Jeugd

■ Pieter Desmet

Ukent de krantenkoppen *Hangjeugd verziekt koopavond rond metrostation Beurs, Hangjongeren teisteren buurt IJsselmonde, Klacht over gemeente Rotterdam na langdurige overlast hangjongeren en Amsterdamse wijk Banne Buiksloot geterroriseerd door hangjongeren.* De hangjongere, het is een berucht fenomeen. Als hij – meestal een jongen – in het nieuws komt, is dat vrijwel altijd vanwege overlast, zwerfvuil of vandalisme. Om die overlast te verminderen worden soms ingrijpende maatregelen getroffen. In extreme gevallen kunnen gemeentes een gebieds- of samscholingsverbod instellen, zo nodig met politiehandhaving. Minder drastisch is het installeren van een zogenaamde Mosquito, een apparaatje dat een hoogfrequent geluid voortbrengt. Onhoorbaar voor volwassenen, maar bijzonder irritant voor jongeren. Dat is slechts één van de middelen waarmee tieners uit hun hangplekken worden 'verjaagd', net zoals er wordt geëxperimenteerd met een verhoogd cameratoezicht, het draaien van klassieke muziek, surveillances en zelfs met het aanbrengen van roze verlichting.

De stereotiepe lastpak

Maatregelen tegen hangjongeren zijn vaak begrijpelijk, wellicht ook noodzakelijk. Maar tegelijkertijd geven ze een bittere nasmaak – oplossingen als de Mosquito doen me bijna denken aan een soort van ongediertebestrijding.

Wat doen die negatieve associaties met het zelfbeeld van de jongeren? Want natuurlijk zijn niet alle rondhangende jongens ook lastpakken. De meeste zijn gewoon tieners; jonge mensen met hun eigen waarden, onzekerheden, dromen, idealen en talenten. Ontwerper Lisa van de Merwe stelde zich als doel iets te ontwerpen voor in plaats van *tegen* deze tieners. Met als uitgangspunt dat een positieve benadering het welzijn van de jongeren én dat van de andere bewoners kan ondersteunen.

Hangjongeren in Rotterdam-Zuid

Lisa richtte zich op tieners in de wijk Feijenoord in Rotterdam-Zuid. Deze wijk heeft een negatief imago en staat bij de buitenwereld bekend als een 'slechte buurt.' Ze onderzocht het straatleven van de lokale tienerjongens. Ze spraken over hun motieven en beleving, de betekenis van het straatleven en hoe hun zelfbeeld wordt beïnvloed door de reacties van buurtbewoners. Daarnaast sprak Lisa ook met een diverse groep buurtbewoners, jeugdwerkers en andere experts. Wat bleek? De jongens ervaren hun straatleven als bijzonder positief. Op straat kunnen zij zich vrij uiten, ongebonden door beperkingen van familie, werk of school. Hier voelen ze zich verbonden met hun vrienden en ervaren ze de ruimte om hun persoonlijkheid te ontwikkelen. Kortom, op straat voelen ze zich thuis, en de straat is een deel van hun identiteit. Tegelijkertijd worden zij op straat door buurtbewoners vaak benaderd met een negatieve hou-

De vijftien talenten in de Talent Toolkit

ding. Ze worden geconfronteerd met afwijzing en stereotypering. Dan voelen ze zich onbegrepen omdat het lijkt alsof hun mening niet telt, in de buurt en in hun leefwereld.

De Talent Toolkit

Het ontwerp van Lisa richt zich op *persoonlijke talenten* omdat daar door de negatieve benadering vaak heel weinig mee wordt gedaan. Lisa besloot iets te ontwerpen dat die talenten benadert met aandacht en aanmoediging. Ze gaf haar ontwerp de naam de 'Ambassade van de Jeugd' als verwijzing naar de straat als de context van hun gedeelde identiteit. Het idee is ontwikkeld samen met de jongeren en jeugdwerkers. De kern is een toolkit waarmee ze samen hun talenten kunnen verkennen en ontwikkelen. De kit bestaat uit een set kaarten en een online platform (website en Instagram) met positieve anekdotes en tips van lokale rolmodellen. De kaarten worden gebruikt in drie opeenvolgende workshops die worden gegeven door de jeugdwerkers in een periode van drie tot vier weken. Tijdens de workshops ontdekken jongeren hun eigen talenten (workshop 1: *Ontdek*), wat ze daarmee kunnen doen (workshop 2: *Doe*), en hoe die nu en in de toekomst waardevol kunnen zijn (workshop 3: *Reflecteer*).

De talentkaarten

De toolkit bevat zes sets van vijftien talentkaarten en acht kaarten met elk een activiteit of een onderwerp voor discussie (per workshop acht andere kaarten). In de workshops gebruiken de

Talentkaartjes

jongeren de kaarten om te onderzoeken welke talenten hen uniek maken. Elke talentkaart verbeeldt een talent met een omschrijving, een foto en een citaat van een lokale held. De kaarten geven de jongeren een taal om hun talenten te verwoorden (bijvoorbeeld in een sollicitatiegesprek). In de workshop benoemen zij elkaars talenten, wat vaak makkelijker is dan je eigen talenten te herkennen. Voor hen blijkt het vaak al waardevol om zich te realiseren dat de 'rollen' op de kaartjes daadwerkelijk talenten zijn, en dat ze daar iets mee kunnen doen. De foto's en citaten zijn verbonden aan persoonlijke verhalen over talenten op de website van de Ambassade van de Jeugd. Tussen de workshops krijgen de jongeren persoonlijke opdrachten mee; om iets te ondernemen of ergens over na te denken. Buurtbewoners kunnen ook een rol krijgen, door mee te doen met de workshops of door de jongeren te ondersteunen.

Het online platform

De Ambassade van de Jeugd is een website waar verhalen worden verzameld over de talenten van jongeren in Rotterdam-Zuid. Omdat negatieve verhalen al genoeg aandacht krijgen, belicht dit platform specifiek de positieve kant. Het doel is om jongeren in te laten zien hoeveel potentie er in ze schuilt. De verhalen zijn heel

gevarieerd, van onbekende jongeren tot de lokale wijk-helden, zoals de eigenaar van een boksschool of een lokale rapper. Allemaal vertellen zij iets over hun eigen talenten en geven ze tips over hoe je iets met jouw talenten kunt doen. Na de workshops kunnen de deelnemers met hun eigen verhaal ook op de website komen.

Vorbij het vooroordeel

Lisa werd verrast door de ontmoetingen in haar project. Bij aanvang had ze niet kunnen voorzien dat ze zou gaan ontwerpen voor jongeren op straat, een doelgroep waar ze absoluut niets van af wist. Maar het bleek mogelijk de verbinding aan te gaan – en ze kwam tot de ontdekking dat ze zelf 'de verbinder' als talent heeft. In haar eigen woorden: "Na het doorbrengen van vele avonden op straat met de jeugdwerkers, en het bijwonen van lokale voetbalwedstrijden en een kerstdiner in het buurthuis, kan ik eerlijk zeggen dat ik Feijenoord nu beter ken dan mijn eigen buurt." Lisa liet zich niet leiden door vooroordelen, en dat gaf haar de mogelijkheid om zich open te stellen voor onvoorziene inspirerende ontmoetingen. Van de verbinder tot de bedenker, iedereen heeft talenten; soms heb je alleen even wat hulp nodig om ze te leren kennen. ■

Workshoptoolkit

Ambassade van de Jeugd op Instagram

Lisa van de Merwe ontwikkelde de Ambassade van de Jeugd voor de masteropleiding *Design for Interaction* aan de TU Delft. Het project is geïnitieerd door Lisa en Anna Pohlmeier, en uitgevoerd in samenwerking met Oxfam GB en het *Delft Institute of Positive Design*, met als doel te onderzoeken hoe ontwerpers kunnen bijdragen aan het welzijn van tieners in de Rotterdamse wijk Feijenoord. Het project werd begeleid door Anna Pohlmeier, Stella Boess, Jay Yoon (TU Delft), en Katherine Trebeck (Oxfam).
www.diopd.org en
www.embassyofyouth.org